

Центральноукраїнський національний технічний університет
Кафедра економіки, менеджменту та комерційної діяльності

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ

*для здобувачів вищої освіти спеціальності
073 «Менеджмент»*

Кропивницький 2025

ТЕОРІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ: метод. вказ. до вивч. дисц. для здобувачів спеціальності 073 «Менеджмент» ОПП "Менеджмент" денної та заочної форми навчання. Укладачі: доц. Андрощук І.О., Щельник О.В. Кропивницький: ЦНТУ, 2025. 27 с.

Укладачі: Андрощук І.О., к.е.н., доцент кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності.

Щельник О.В., асист. кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності

Рецензенти: к.е.н., доц. кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності
Т.А.Немченко

проф. кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності

А.С.Музиченко

к.е.н., доц. кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності

А.А.Орлова

Схвалено на засіданні кафедри економіки менеджменту та комерційної діяльності
Протокол від "28" серпня 2025 року № 1

© ЦНТУ, 2025 рік

© Андрощук І.О.
2025 рік

© Щельник О.В.
2025 рік

ЗМІСТ

1. Вступ.....	4
2. Опис навчальної дисципліни	5
3. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	6
4. Плани та зміст практичних занять за темами дисципліни та теми доповідей	7
5. Перелік питань до підсумкового контролю знань	21
6. Форми контролю	24
7. Рекомендована література.....	25

1. ВСТУП

Управління функціонуванням систем, де людина є ключовим елементом, є складною задачею в свідомій діяльності людей. Ця задача стосується організаційних систем, які відіграють важливу роль у суспільстві протягом усіх епох і культур. Метою теорії організації є розкриття законів та принципів функціонування організаційних систем, щоб зрозуміти їхню внутрішню структуру і механізми роботи.

Це особливо актуально для сучасних організацій в умовах ринкової економіки, де організації повинні самостійно встановлювати цілі, розробляти стратегії та тактику, забезпечувати ресурси для реалізації завдань, а також приймати рішення щодо структурних змін і управління системою.

Навчання студентів в рамках дисципліни "Теорія організації" включає не лише отримання теоретичних знань на лекціях, але і їх практичне застосування. Студенти мають можливість закріплювати знання під час виконання практичних завдань, що становлять значну частину навчального процесу цієї дисципліни.

Методичні рекомендації включають перелік тем з дисципліни з питаннями, що підлягають вивченню, питання для обговорення, теми рефератів, перелік питань до підсумкового контролю та список рекомендованої літератури. Завданнями навчальної дисципліни «Теорія організації» є: розвиток у студентів розуміння основних принципів управління організаціями, набуття навичок застосування цих принципів на практиці в різних сферах діяльності. Навчальна дисципліна також спрямована на аналіз національного та міжнародного досвіду в галузі управління, вивчення сучасних підходів до управління персоналом та організацією діяльності організацій. Важливою метою є розуміння ролі організацій у сучасному суспільстві та їх внеску в соціальний і економічний розвиток.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	07 "Управління та адміністрування"	Спеціальної (фахової) підготовки	
Загальна кількість годин –120	Спеціальність: 073 "Менеджмент" ОПП: «Менеджмент»	Рік підготовки:	
		3-й	3-й
		Семестр	
		5-й	5-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3; самостійної роботи здобувача – 4,5	Перший (бакалаврський)	Лекції	
		32 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	2 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
42 год.	114 год.		
Вид контролю: екзамен			

Мова навчання: українська

3. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Теорія організації» є забезпечення формування у студентів системи знань, яка дає змогу розглядати будь-яку проблему через систему організаційних відносин та знаходити шлях до її вирішення через організаційно-конструктивну діяльність. Вивчення дисципліни «Теорія організації» сприяє формування сучасного, на основі системного підходу, світогляду, щодо створення, функціонування та еволюції організацій.

Завдання вивчення дисципліни:

- забезпечення студентів знаннями про теорію та практику функціонування організацій у мінливих умовах сучасного ринкового соціально-економічного середовища, про регулювання процесів, які в них відбуваються у взаємозв'язку із зовнішнім середовищем тощо;

- вивчення основних організаційних теорій;

- вивчення теоретико – методологічних засад й функціонування організацій;

- засвоєння основних методичних підходів аналізу внутрішнього й зовнішнього середовища організацій;

- набуття вмінь побудови організаційних структур організацій різних типів;

- набуття навичок трансформації, створення іміджу й культури організацій.

Предмет дисципліни: аналіз організаційних відносин, що складаються між людьми під час спільної праці в різних типах організацій.

Об'єктом дисципліни є соціальні організації, тобто колективи, що об'єднують людей. Об'єктивною основою існування організацій є взаємні відносини, які виникають у процесі спільної діяльності осіб.

Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати

Загальні компетентності

ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;

ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні компетентності

СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту;

СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Програмні результати навчання

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки бакалаврів. Основою для вивчення соціальної відповідальності в цьому контексті є широкий спектр дисциплін, що охоплюють як гуманітарні, так і економічні аспекти, включаючи курси з економіки підприємств, менеджменту, а також економіки. Ці дисципліни формують теоретичну та методологічну базу, необхідну для глибокого розуміння та ефективного виконання ролі у публічній службі.

4. ПЛАНИ ТА ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ЗА ТЕМАМИ ДИСЦИПЛІНИ ТА ТЕМИ ДОПОВІДЕЙ

Тема 1. Предмет, методологія, завдання теорії організації.

План

1. Теорія організації як наука та її місце в системі наукових знань.

2. Еволюція теорії організації.
3. Основоположні ідеї теорії організації.
4. Моделі теорії організації.

Питання для обговорення:

1. Які ключові характеристики та особливості науки "Теорія організації" визначають її як окрему галузь наукового знання?
2. Які історичні та теоретичні витоки привели до становлення та розвитку теорії організації як наукової дисципліни?
3. Які основні школи та підходи в теорії організації виникли на різних етапах її розвитку?
4. Як взаємодіє теорія організації з іншими науками і дисциплінами, такими як економіка, соціологія, психологія та інші?
5. Які сучасні виклики та тенденції в організаційному менеджменті впливають на розвиток теорії організації?

Теми рефератів:

1. Історія та еволюція теорії організації: від класичних до сучасних підходів.
2. Основні концепції організаційного менеджменту в сучасній теорії організації.
3. Вплив інформаційних технологій на теорію та практику організаційного менеджменту.
4. Міждисциплінарність теорії організації: взаємозв'язок з іншими науками.
5. Сучасні виклики та перспективи розвитку теорії організації: збалансований підхід до управління

Тема 2. Організація як система

План

1. Поняття організаційної системи.
2. Організація як відкрита система.
3. Соціальна організація. Класифікація організацій.
4. Еволюція соціальних організацій.
5. Новітні організаційні концепції: експонентні, agile, бірюзові організації.

Питання для обговорення:

1. Як ви розумієте поняття «організаційна система» і які складові входять до цієї системи?
2. В чому полягає концепція організації як відкритої системи? Які зміни ця концепція призвела до в сучасному управлінні організаціями?
3. Які основні характеристики соціальної організації і як вони відрізняються від інших типів організацій?
4. Які критерії ви використовуєте для класифікації організацій? Які переваги та недоліки різних класифікаційних підходів?
5. Як змінювалися соціальні організації протягом історії? Які фактори спричиняли цю еволюцію і як вона вплинула на сучасні соціальні організації?

Теми рефератів:

1. Аналіз та оцінка внутрішньої структури організаційної системи.
2. Вплив концепції відкритої системи на сучасне управління організаціями.
3. Специфіка соціальних організацій: основні характеристики та типологія.
4. Порівняння різних класифікаційних підходів до організацій.
5. Історичний розвиток соціальних організацій та їх вплив на сучасне суспільство.

Тема 3. Організація як процес

План

1. Статика та динаміка організаційних систем.
2. Динамічна організація.
3. Принципи статичного та динамічного стану організації.
4. Порівняльний аналіз принципів дії динамічних і статичних організацій.
5. Організація як система процесів.

Питання для обговорення:

1. Що включає в себе поняття «статика» в організаційних системах, і які основні характеристики статичних систем?
2. Які аспекти визначають динаміку організаційних систем і які можливі зміни вони можуть призвести до внутрішньої структури організації?

3. Які принципи важливі для підтримки статичного стану організації, і які - для динамічного стану?

4. Як можна порівняти принципи дії динамічних та статичних організацій? Які переваги і недоліки можуть бути в кожному з цих підходів?

5. Як організація може бути розглянута як система процесів, і які процеси визначають її функціонування?

Теми рефератів:

1. Статичні та динамічні аспекти в організаційних системах: аналіз та порівняння.

2. Динамічна організація: основні принципи та вплив на стратегічне управління.

3. Принципи статичного та динамічного стану організацій: роль структури та процесів.

4. Порівняльний аналіз структури та стратегій статичних і динамічних організацій.

5. Організація як система процесів: моделі та приклади в сучасному управлінні.

Тема 4. Життєвий цикл організації

План

1. Теорії життєвого циклу організації.

2. Модель життєвого циклу організації Л. Грейнера та І. Адізеса.

3. Збереження рівноваги організації та її цілісності

Питання для обговорення:

1. Які основні фази життєвого циклу організації і як вони визначаються?

2. Як модель життєвого циклу організації Л. Грейнера і І. Адізеса відрізняється від інших підходів до аналізу цього циклу?

3. Які фактори впливають на перехід організації з однієї фази життєвого

циклу в іншу?

4. Як важливо збереження рівноваги організації та її цілісності на різних етапах життєвого циклу?

5. Які стратегії управління можуть бути застосовані в різних фазах життєвого циклу організації?

Теми рефератів:

1. Теорії життєвого циклу організації: аналіз основних концепцій і підходів.

2. Модель життєвого циклу організації Л. Грейнера: основні принципи і застосування.

3. І. Адізес і його підхід до аналізу життєвого циклу організації: вклад у сучасну теорію управління.

4. Збереження рівноваги в організації та її цілісність: виклики та стратегії.

5. Практичні застосування теорій життєвого циклу організації в сучасному управлінні та бізнесі.

Тема 5. Закони і принципи організації

План

1. Поняття про залежності й закони організації.

2. Класифікація законів організації.

3. Принципи дії статичних і динамічних організацій

Питання для обговорення:

1. Що означають терміни «залежності» і «закони організації» у контексті теорії організації?

2. Які ключові аспекти організаційних залежностей впливають на функціонування організацій?

3. Які основні класифікації законів організації існують, і як вони сприяють розумінню організаційних процесів?

4. Які принципи дії статичних організацій відрізняються від принципів динамічних організацій, і як це впливає на їхню продуктивність та ефективність?

5. Які практичні висновки можна зробити з розуміння законів організації для вдосконалення управління організацією?

Теми рефератів:

1. Залежності та закони організації: основні поняття і їхня роль у теорії організації.
2. Класифікація законів організації: аналіз основних категорій і принципів.
3. Принципи дії статичних організацій: вплив структури на функціонування.
4. Принципи дії динамічних організацій: адаптація до змін та інновації.
5. Практична значущість законів організації: застосування в управлінні та стратегічному плануванні.

Тема 6. Організація в якості соціального утворення

План

1. Поняття соціальної організації.
2. Основні види соціальних організацій: формальна й неформальна організація.
3. Регулятори в соціальній системі.
4. Активність і опірність соціальної організації.
5. Загальні риси соціальної організації.

Питання для обговорення:

1. Як визначається поняття «соціальна організація» у контексті теорії організації?
2. Які основні різниці між формальними і неформальними соціальними організаціями і як це впливає на їхню діяльність?
3. Хто є регуляторами в соціальній системі, і як вони впливають на функціонування соціальних організацій?
4. Які фактори визначають активність та опірність соціальної організації в суспільстві?
5. Які загальні риси можна виділити у структурі та функціонуванні соціальних організацій, незалежно від їхнього типу?

Теми рефератів:

1. Сутність та ключові аспекти соціальної організації в сучасному суспільстві.

2. Формальні та неформальні соціальні організації: порівняльний аналіз структури та завдань.
3. Регулятори в соціальній системі: вплив на діяльність соціальних організацій та їхні реакції.
4. Активність і опірність соціальної організації: фактори впливу та стратегії взаємодії з суспільством.
5. Загальні риси соціальних організацій: спільні особливості та варіації у структурі та цілях.

Тема 7. Самоорганізація. Синергетична та гнучка теорія організації: взаємозв'язок та застосування

План

1. Природно-наукові засади, сутнісний зміст синергетики, синергетична концепція самоорганізації.
2. Застосування основних принципів синергетичної теорії при дослідженні держави та права.
3. Гнучкість і сталість організації.
4. Гнучкість процесу: гнучкість орієнтації й реалізації, гнучкість системи: фактори й результати гнучкості системи

Питання для обговорення:

1. Які природно-наукові засади лягли в основу синергетичної концепції самоорганізації?
2. Які основні принципи синергетичної теорії застосовуються при дослідженні держави та права?
3. Як визначити гнучкість організації і чому вона важлива для успішності?
4. Які фактори впливають на гнучкість системи в організації?
5. Які можуть бути результати впровадження гнучкості в систему організації?

Теми рефератів:

1. Синергетична концепція самоорганізації: сутність і застосування.
2. Вплив синергетичної теорії на дослідження держави та права.

3. Гнучкість як ключовий чинник організаційного успіху.
4. Фактори впливу на гнучкість системи в організації.
5. Результати впровадження гнучкості в організаційну структуру.

Тема 8. Управління організацією

План

1. Організація та управління.
2. Система управління організацією.
3. Технології управління організацією: теоретичні засади.

Питання для обговорення:

1. Які основні аспекти організації повинні бути враховані при управлінні?
2. Що означає поняття «система управління організацією» і як вона функціонує?
3. Які теоретичні засади та підходи існують у сфері технологій управління організацією?
4. Як важливо впровадження сучасних технологій управління для ефективності організації?
5. Як управління організацією сприяє досягненню поставлених цілей і завдань?

Теми рефератів:

1. Роль ефективного управління в досягненні стратегічних цілей організації.
2. Системний підхід до управління організацією: теорія та практика.
3. Інноваційні технології управління: вплив на конкурентоспроможність організації.
4. Аналіз взаємозв'язку між керівництвом та ефективністю організації.
5. Теоретичні засади та методи управління персоналом в сучасних організаціях.

Тема 9. Організаційне проектування

План

1. Сутність організаційного проектування.
2. Універсальні погляди на проект організації.
3. Етапи організаційного проектування.
4. Методи проектування організації.
5. Чинники проектування організації

Питання для обговорення:

1. Яка сутність організаційного проектування і чому воно важливе для організацій?
2. Які є універсальні погляди та підходи до концепції проектування організації?
3. Які етапи включає процес організаційного проектування і як вони взаємопов'язані?
4. Які методи і інструменти використовуються в процесі проектування організації?
5. Які чинники слід враховувати під час проектування організації і як вони впливають на результати проектування?

Теми рефератів:

1. Методологія та підходи до організаційного проектування: порівняльний аналіз.
2. Організаційне проектування у сучасних умовах глобалізації: виклики та можливості.
3. Ефективність етапів організаційного проектування: вимірювання та покращення.
4. Вплив структури організації на методи та результати проектування.
5. Фактори успішного організаційного проектування: досвід і практика.

Тема 10. Організаційна культура

План

1. Поняття, структурні елементи і властивості організаційної культури.
2. Функції організаційної культури.
3. Класифікація організаційної культури.

4. Система методів підтримки культури організації.
5. Зміна організаційної культури.

Питання для обговорення:

1. Що означає поняття «організаційна культура» і які її основні структурні елементи?
2. Які функції виконує організаційна культура в житті організації і як вона впливає на її діяльність?
3. Які існують класифікації організаційної культури і в чому полягають основні відмінності між ними?
4. Які методи та інструменти використовуються для підтримки та розвитку культури в організації?
5. Які процеси та фактори можуть впливати на зміну організаційної культури і управління?

Теми рефератів:

1. Аналіз властивостей організаційної культури у великих міжнародних корпораціях.
2. Роль організаційної культури у формуванні інноваційного середовища в організаціях.
3. Позитивні та негативні аспекти зміни організаційної культури: досвід впровадження змін.
4. Вплив лідерства на формування та розвиток організаційної культури.
5. Система методів підтримки організаційної культури в малих підприємствах.

Тема 11. Інформаційно-аналітичні технології в організації

План

1. Інформація в організації як чинник забезпечення її ефективності.
2. Управлінська інформація.
3. Технології інформаційної діяльності в організації.
4. Інформаційна система організації.

5. Сучасні інформаційні технології організаційної культури.

Питання для обговорення:

1. Як інформація впливає на ефективність функціонування організації?

2. Що таке управлінська інформація та як вона використовується в управлінні організацією?

3. Які технології інформаційної діяльності використовуються в сучасних організаціях?

4. Як будується інформаційна система в організації і як вона сприяє оптимізації робочих процесів?

5. Як сучасні інформаційні технології впливають на організаційну культуру та сприяють забезпеченню її ефективності?

Теми рефератів:

1. Роль інформації в управлінні ефективністю організації: аналіз важливих аспектів.

2. Сучасні підходи до створення та функціонування інформаційних систем в організаціях.

3. Вплив технологій інформаційної діяльності на організаційну культуру та співпрацю в колективі.

4. Інформаційна безпека в організаціях: загрози та заходи захисту.

5. Роль інформаційних технологій у стратегічному управлінні організацією.

Тема 12. Ефективність діяльності організації: економічні та соціальні аспекти

План

1. Поняття ефективності діяльності організації.

2. Чинники ефективності організації.

3. Критерії організаційної ефективності та види ефектів.

4. Оцінювання ефективності діяльності організації.

5. Оцінювання ефективності організаційних систем.

Питання для обговорення:

1. Яким чином можна визначити ефективність діяльності організації і чому це важливо для її успіху?
2. Які фактори впливають на ефективність організації, і як вони взаємодіють між собою?
3. Які критерії можна використовувати для вимірювання організаційної ефективності та які види ефектів можуть виникати внаслідок цієї ефективності?
4. Як проводиться оцінювання ефективності діяльності організації, і які інструменти використовуються для цього?
5. Як оцінюється ефективність організаційних систем, і чому це важливо для досягнення стратегічних цілей організації?

Теми рефератів:

1. Ключові аспекти визначення та вимірювання ефективності організації: теорія та практика.
2. Чинники, що впливають на ефективність організації: аналіз та приклади.
3. Критерії організаційної ефективності: вибір та застосування.
4. Методи та інструменти оцінювання ефективності діяльності організації: порівняльний аналіз.
5. Роль оцінювання ефективності організаційних систем у стратегічному управлінні.

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Теорія організації як наука та її місце в системі наукових знань.
2. Методи теорії організації.
3. Принципи організації.
4. Еволюція теорії організації.
5. Основоположні ідеї теорії організації
6. Моделі теорії організації
7. Поняття організаційної системи. Організація як відкрита система.
8. Життєвий цикл організації.
9. Соціальна організація.

10. Підсистеми організації.
11. Класифікація організацій.
12. Еволюція соціальних організацій.
13. Роль організації в розвитку суспільства.
14. Визначте місце теорії організації в системі наукових знань.
15. Назвіть об'єкт і предмет теорії організації.
16. Охарактеризуйте методи пізнання теорії організації.
17. Функції теорії організації
18. Основні етапи еволюції теорії організації, відмінність між ними.
19. Назвіть основні напрями розвитку теорії організації.
20. Охарактеризуйте принципи організації А. Файоля, «місток» Файоля.
21. Зміст бюрократичного підходу М. Вебера.
22. «Цілеспрямовані» організації Ч. Бернарда.
23. Охарактеризуйте теорію Х-УД. Макгрегора.
24. Зміст моделі «смітника» Р. Сайерта.
25. Охарактеризуйте напрями сучасної теорії організації.
26. Основні положення класичної моделі теорії організації.
27. Суть неокласична модель теорії організації.
28. Назвіть характерні риси інституційної моделі теорії організації.
29. Визначте умови, які зумовили виникнення системної моделі теорії організації.
30. Поняття організаційної системи.
31. Організація як відкрита система.
32. Життєвий цикл організації.
33. Соціальна організація.
34. Підсистеми організації.
35. Класифікація організацій.
36. Еволюція соціальних організацій.
37. Спільні та відмінні риси мають поняття «організації» і «системи».
38. Сутність системного підходу до організації.
39. Системні властивості організації.

40. Охарактеризуйте рівні соціальних систем.
41. Дайте визначення організації як соціальної системи.
42. Соціальна організація.
43. Назвіть основні цілі соціальних організацій.
44. Внутрішнє середовище організації, його елементи.
45. Цілі організації.
46. Взаємозв'язок структури організації та розподілу праці в ній.
47. Охарактеризуйте вплив спеціалізації завдань на продуктивність.
48. Охарактеризуйте теорію «діамант» Г. Лівітта.
49. Назвіть підсистеми внутрішнього середовища організації.
50. Чинники зовнішнього середовища що впливають на сучасну організацію.
51. Відмінність між чинниками прямого та опосередкованого впливу.
52. Назвіть характеристики стану зовнішнього середовища організації.
53. Підходи, які використовують при аналізі зовнішнього середовища.
54. Охарактеризуйте сутність ПЕСТ-аналізу для оцінки чинників макросередовища організації.
55. Взаємозв'язок між внутрішніми та зовнішніми чинниками організації».
56. Назвіть основні підходи до класифікації організацій.
57. Відмінність між приватними, комунальними та державними організаціями.
58. Формальні і неформальні організації.
59. Охарактеризуйте зміст та особливості ділової організації.
60. Особливості еволюції соціально-економічних систем.
61. Статика та динаміка організаційних систем. Динамічна організація.
62. Принципи статичного та динамічного стану організації.
63. Порівняльний аналіз принципів дії динамічних і статичних організацій.
64. Організація як система процесів.
65. Внутрішнє середовище організаційної системи. Змінні (внутрішні) фактори організації. Взаємозв'язок внутрішніх факторів.
66. Методи дослідження внутрішнього середовища організації.

67. Зовнішнє середовище організаційної системи, фактори безпосереднього і опосередкованого впливу, методи дослідження.
68. Взаємозв'язок факторів зовнішнього та внутрішнього середовища організації.
69. Соціальна організація і соціальна спільність.
70. Людина як елемент соціальної системи.
71. Активність і опірність соціальної організації. Загальні риси соціальної організації.
72. Основні види соціальних організацій: формальна й неформальна організації.
73. Механізм регулювання (регулятори) у соціальних системах.
74. Природничо-наукові засади, сутнісний зміст синергетики, синергетична концепція самоорганізації.
75. Застосування основних принципів синергетичної теорії при дослідженні держави та права.
76. Гнучкість і сталість організації. Гнучкість процесу, гнучкість системи.
77. Сутність організаційного проектування. Універсальні погляди на проект організації.
78. Етапи організаційного проектування.
79. Методи проектування організації.
80. Чинники проектування організації
81. Поняття, структурні елементи і властивості організаційної культури.
82. Функції організаційної культури.
83. Класифікація організаційної культури.
84. Система методів підтримки культури організації.
85. Зміна організаційної культури.
86. Поняття ефективності діяльності організації.
87. Чинники ефективності організації.
88. Критерії організаційної ефективності та види ефектів.
89. Оцінювання ефективності діяльності організації.
90. Оцінювання ефективності організаційних систем.

Приклади тестів для підсумкового контролю з дисципліни

«Теорія організації»

1) Об'єкт теорії організації — це:

a) регульовані та самоорганізаційні процеси, які відбуваються в суспільних організаційних системах;

b) регульовані та самоорганізаційні процеси, які відбуваються в суспільних організаційних системах, сукупність організаційних відносин як за вертикаллю, так і за горизонталлю: організація і дезорганізація, субординація і координація, впорядкування та узгодження, тобто взаємодія людей з метою організації спільної діяльності, виробництва матеріальних благ, відтворення самих себе як суб'єктів суспільних змін.

c) регульовані та самоорганізаційні процеси, які відбуваються в суспільних організаційних системах, сукупність організаційних відносин як за вертикаллю, так і за горизонталлю;

d) організація і дезорганізація, субординація і координація, впорядкування та узгодження, тобто взаємодія людей з метою організації спільної діяльності, виробництва матеріальних благ, відтворення самих себе як суб'єктів суспільних змін;

e) регульовані та самоорганізаційні процеси, організація і дезорганізація, субординація і координація, впорядкування та узгодження, тобто взаємодія людей з метою організації спільної діяльності, виробництва матеріальних благ, відтворення самих себе як суб'єктів суспільних змін.

2) Категорії теорії організації можна розділити на:

a) загальні категорії для більшості соціальних наук (суспільство, держава, власність, ринок, соціальна діяльність, людина, особа, ресурси, соціальні інститути, влада);

b) індуктивний, статистичний, абстрактно-аналітичний, порівняльний.

c) три відносно самостійні групи;

d) загальні категорії для більшості соціальних наук (суспільство, держава, власність, ринок, соціальна діяльність, людина, особа, ресурси, соціальні інститути, влада);

e) організаційні відносини, тобто зв'язки і взаємодії між різного роду

цілісними утвореннями та їх структурними складовими.

3) Інструментом теоретичного дослідження предмета є:

a) рух думки від одиничного до загального, від знання меншого ступеня до знання більшого ступеня узагальнення;

b) Індуктивний метод

c) Метод теорії організації;

d) кількісний облік чинників та частоті їх повторюваності;

e) науковий метод.

4) Категорії, а також науковий (формально-логічний, математичний, статистичний, власне організаційний) інструментарій для дослідження системи організаційних відносин — це:

a) Метод теорії організації;

b) Інструмент теоретичного дослідження;

c) Адміністративна влада;

d) Категорії теорії організації;

e) Предмет теорії організації

5) Системно-історичний підхід:

a) виявляється в узагальненні досвіду організаційної діяльності як у минулому, так і в сьогоденні, розробці оптимальних моделей організацій та їх структур, визначенні соціальних технологій щодо безболісного вирішення соціальних та політичних конфліктів;

b) полягає в розкритті процесів організації та самоорганізації соціальних систем, закономірних тенденцій організаційного розвитку, динаміки різних соціальних явищ та подій;

c) Взаємини між лінійною структурою і штабними службами

d) визначає, інтегрує наявний стан і рух організації, враховує наростання темпів розвитку, встановлює закономірності переходу з одного стану в інший, органічно сполучає генетичне та прогностичне тлумачення об'єктів і процесів;

e) немає вірної відповіді.

6. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Протягом семестру здобувач може отримати max. 100 балів, у тому числі: перший рубіжний контроль – 50 балів, другий рубіжний контроль – 50 балів. По поточному контролю здобувач може набрати бали за активність на лекційних та практичних заняттях, виявлення рівня підготовки здобувачів із зазначеної теми під час опитування, тестування, презентації індивідуальних завдань, вирішення практичних задач та кейсів.

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, тестовий контроль.

Форма підсумкового контролю: залік.

Семестровий залік полягає в оцінці рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на лекційних, практичних, семінарських або лабораторних заняттях і виконання індивідуальних завдань за стобальною та дворівневою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

Критерії оцінки заліку:

– «**зараховано**» – студент має стійкі знання про основні поняття дисципліни, може сформулювати взаємозв'язки між поняттями.

– «**не зараховано**» – студент має значні пропуски в знаннях, не може сформулювати взаємозв'язку між поняттями, що вивчаються в курсі, не має уявлення про більшість основних понять дисципліни, що вивчається.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ:

Основна

1. Теорія організації : підручник / Ю. В. Білявська, Н. В. Микитенко. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – 424 с.
2. Монастирський Г.Л. Теорія організації [Текст] : підручник / Г. Л. Монастирський ; Терноп. нац. екон. ун-т. 2-е видання. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 287 с.
3. Ващенко О.П. Теорія та практика побудови організаційних систем управління : навч. посіб.; Держ. ун-т телекомунікацій. Київ: ДУТ, 2017. 112 с.
4. Селютін В. М., Яцун Л. М., Ольшанський О. В. Теорія організації : навчальний посібник. Х. : ХДУХТ, 2017. 280 с.
5. Теорія управління [Електронний ресурс] : навчальний посібник / І. А. Грузіна, І. О. Кінас, І. М. Перерва та ін. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. – 138 с.
6. Виноградський М.Д. Менеджмент в організації: навч. посіб. /М.Д. Виноградський, А.М. Виноградська, О.М. Шканова, - 3-тє вид., випр.. – Київ: Кондор, 2020. - 598с.
7. Blomberg J. (2023) Organization Theory: Management and Leadership Analysis Second Edition. Sage Publications Ltd.

Допоміжна

1. Андрощук І.О., Пітел Н.С. Рябоволик Т.Ф. Показники аналізу та оцінки фінансової складової економічної безпеки підприємств. Ефективна економіка № 9, 2022. <https://nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/549>
2. Бельська Т. В. Конспект лекцій з дисципліни «Теорія організації» (для студентів магістратури спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. Т. В. Бельська. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 78 с.
3. N. Hlevatska, O. Yakushev, V. Cherednichenko . Management of primary health care institutions in modern economic conditions. //Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. № 61 (2021).

(Категорія «Б») <http://ven.chdtu.edu.ua/article/view/236843>

4. Nataliya Sytnyk, Volodymyr Humeniuk, Olga Sych, Nataliya Hlevatska «Revitalization of rural areas of the Carpathian Region in the Context of EU Macro-Regional Strategy». Scopus. 2022.

https://www.researchgate.net/publication/362570694_Revitalization_of_Rural_Areas_of_the_Carpathian_Region_in_the_Context_of_EU_Macro-Regional_Strategy Scopus.

5. Вдовіченко А.А., Чичун В.А., Полянко Г.О. Сучасні концепції менеджменту та їх застосування на підприємствах. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 19–20. С. 29–34.

6. Серпак Н.Ф., Сапун В.С., Селезньова Р.В. Теорія хаосу як модель управління за умови глобальної пандемії. Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні : матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції. Вінниця, 2021. С. 578-580.

7. V. Ortynskyi, L. Kurnosenko, V. Tohobytska, I. Androshchuk, O. Zaiarniuk. Investment Support for the Digitalization of the Economy in the Context of International Economic Relations. IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security, VOL.22 No.6, June 2022 pp. 813-819. http://paper.ijcsns.org/07_book/202206/202206102.pdf (WoS)

8. Panchenko, V., Ivanova, R., Viunyk, O., Androshchuk I.O., Guk, O. Forming a methodological approach to the management system of innovative activities at enterprises in conditions of economic development. Journal of Business Economics and Management, 23(5), 1155–1169. <https://doi.org/10.3846/jbem.2022.17804> (Scopus)

9. Y Kharazishvili, D Bugayko, I Yashchyshyna, I. Androshchuk, V Butorina, O Sribnyi. Strategic scenarios of post-war recovery of sustainable development of Poltava region of Ukraine: innovative and environmental aspects. IOP Conference Series: Earth and Environmental Science, Volume 1126, 2nd International Conference on Environmental Sustainability in Natural Resources Management. 2023. DOI 10.1088/1755-1315/1126/1/012007 (Scopus)

10. Panchenko, V N., Viunyk, O., Androshchuk I., Guk, O. Methodological approach to the implementation of planning in the management system of innovative and production activities of enterprises for the sustainable economic development of the region. International Journal of Sustainable Development and Planning, Vol. 17, No. 8,

pp. 2385-2392. <https://doi.org/10.18280/ijstdp.170805> (Scopus)

11. Андрощук І., Стоноженко Р. Особливості управління аграрними підприємствами України в умовах невизначеності та кризової ситуації. Центральнотраїнський науковий вісник. Економічні науки, Вип. 8 (41). – Кропивницький: ЦНТУ, 2022. С. 252-259.

Інформаційні ресурси

1. Вища освіта та Болонський процес. Національний Темпус/Еразмус офіс в Україні URL: <https://www.tempus.org.ua/uk/vyshha-osvita-ta-bolonskyj-proces.html>
2. Державна служба статистики України URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Кабінет Міністрів України. Урядовий портал Офіційний веб-сайт URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
4. Міністерство економічного розвитку і торгівлі. Офіційний веб-сайт URL: <https://my.gov.ua/info/department/1534/details>
5. Міністерство освіти і науки України. Офіційний веб-сайт URL: <https://mon.gov.ua/ua>
6. Науково-практичний журнал «Менеджмент сьогодні» URL: <https://science.lpnu.ua/uk/smeu>
7. Офіційний портал Верховної Ради України URL: <https://www.rada.gov.ua/>
8. Президент України. Офіційне інтернет-представництво URL: <https://www.president.gov.ua/>
9. ЮНЕСКО. Офіційний сайт веб-сайт. URL: <https://unesco.org/>
10. Сайт наукової бібліотеки «Буковина». URL: <http://buklib.net>
11. Сайт Національної бібліотеки імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
12. Український центр медіації. URL: www.kmbs.ua/storage/files/_brochure.pdf
13. Українські підручники он-лайн. URL: <http://pidruchniki.ws>
14. Сайт Українського інституту науково-технічної та економічної інформації (УкрІНТЕІ). URL: <http://www.uinteі.kiev.ua>.